

27 728

Wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van een leerlinggebonden financiering en de vorming van regionale expertisecentra (regeling leerlinggebonden financiering)

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ONDERWIJS¹

Vastgesteld 11 maart 2002

Het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel gaf de commissie aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en het stellen van de volgende vragen.

Algemeen

Met het doel van het wetsvoorstel, bevordering van emancipatie en integratie van mensen met een handicap, als ook vraagsturing, konden de leden van de **CDA**-fractie in beginsel alleszins instemmen. Deze leden wilden de staatssecretaris echter uitnodigen nog eens overtuigend uiteen te zetten, gelet op zowel de uitwerking in de praktijk als gelet op het advies van de Raad van State, dat hier metterdaad sprake zal zijn van grotere keuzevrijheid voor de ouders. Zij dachten daarbij met name aan de feitelijke mogelijkheden van de reguliere school in relatie tot de aard en zwaarte van de handicaps, de vereiste kwaliteit, de financiële gevolgen van de noodzakelijke aanpassingen etc.

De leden van de CDA-fractie hadden op zich moeite met een zo groot aantal AMvB's. Ook al gingen zij ervan uit, dat deze ook aan de Eerste Kamer worden voorgelegd, het is niettemin noodzakelijk dat tijdens de plenaire behandeling zoveel mogelijk duidelijkheid terzake wordt geschapen. De leden van de fracties van de **VVD en D66** sloten zich bij deze opmerkingen aan.

Een belangrijke vraag voor de leden van de **CDA**-fractie was of het inmiddels in de praktijk ontstane netwerk van regionaal expertisecentra (REC's) wel echt als passend bij de vrijheid van scholen mag worden genoemd. Zou zonder de sturing die is uitgegaan van het wetgevings-traject, passender wellicht bij de vrijheid van onderwijs en de ruimte leidend tot variëteit zoals thans uitgangspunt van beleid in het onderwijs is, er niet een samenwerking hebben kunnen ontstaan die méér recht doet aan de wensen van ouders en hun gehandicapte kinderen enerzijds en de professionele verantwoordelijkheid van de scholen anderzijds?

¹ Samenstelling:

Ginjaar (VVD), Jaarsma (PvdA), voorzitter, Schuyter (D66), Velling (ChristenUnie), Werner (CDA), plv. voorzitter, Schoondergang-Horikx (GL), De Jager (VVD), Woldring (CDA), Dupuis (VVD), Van den Hul-Omta (CDA), Witteveen (PvdA), Van Vugt (SP).

De leden van de **VVD**-fractie vroegen vervolgens bij hoeveel gehandicapte kinderen positieve ervaringen gemeld kunnen worden over hun toelating tot een reguliere school. Is daar voldoende onderzoek naar gedaan om zicht te krijgen op hun aantal, hun soorten handicaps, en de condities op de scholen waaronder hun verblijf als een succes bestempeld kan worden. Wat is dan de inhoud van dat succes, ook op langere termijn? Wat is daarover bekend? Het voorliggende wetsvoorstel creëert immers een enorm bureaucratisch bouwwerk, wat de vraag oproept over hoeveel leerlingen het eigenlijk gaat. Ook de leden van de **D66**-fractie waren benieuwd naar het aantal kinderen op wie dit wetsvoorstel betrekking heeft. Het is immers wel duidelijk dat een groot aantal (zeer) gehandicapte kinderen absoluut niet voor de hier voorgestelde regelingen zoals een LGB in aanmerking zullen komen, zo vervolgden de leden van de **VVD**-fractie.

Ook was het voor hen een vraag hoe groot het aantal extra fte's is dat nodig is voor de REC's en alles daarom heen. Gaat de financiering daarvan in feite niet ten koste van docentenplaatsen, zo vroegen deze leden.

De leden van de fractie van de **PvdA** hadden met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel en de uitvoerige en gedetailleerde behandeling in de Tweede Kamer.

Deze leden onderschreven het centrale uitgangspunt van het nieuwe stelsel, namelijk de keuzevrijheid van ouders tussen regulier en speciaal onderwijs. Deze keuzevrijheid is echter beperkt door de aard van de handicap en de feitelijke (on)mogelijkheid van de reguliere scholen om gehandicapte leerlingen op te nemen. Zij achtten het van belang dat deze beperkingen zoveel als mogelijk is, worden geminimaliseerd.

In het Nader rapport spreekt de Raad van State de vrees uit dat het speciaal onderwijs onderhevig zal zijn aan afnemend rendement en versnippering van inspanning. De regering weerspreekt dit onder verwijzing naar de REC-vorming die een regionaal betere spreiding en expertisevergroting mogelijk maakt. De leden van de fractie van de PvdA begrepen de argumentatie, maar waren toch enigszins beducht voor de positie van het speciaal onderwijs. In dit verband waren zij tevreden met het feit dat een deel van de leerlinggebonden financiering verplicht moet worden besteed bij de scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs. Uit een antwoord van de staatssecretaris in de nota naar aanleiding van het verslag (p. 4) maakten zij op dat dit slechts voor de eerste fase geldt. Is het de bedoeling deze verplichting in een volgende fase te laten vervallen? Wat zou dat kunnen betekenen voor de positie van het speciaal onderwijs?

De leden van de fractie van **GroenLinks** hadden met belangstelling kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel, dat het onderwijs aan gehandicapte kinderen kan verbeteren. Met waardering hadden zij de discussie daarover gevolgd in de Tweede Kamer. Zij stelden over het wetsvoorstel de volgende vragen.

De leden van de **D66**-fractie hadden met belangstelling en grotendeels met instemming kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel. De behandeling aan de overzijde is uitvoerig geweest en accuraat. De aan het woord zijnde leden wensten echter nog wel nadere verduidelijking op het aspect van de indicatiestelling en het toezicht daarop.

De leden van de D66-fractie adviseerden de bewindslieden het wetsvoorstel nog eens door te nemen op de talrijke data die worden genoemd. Naar het de leden voorkwam, zijn enkele daarvan duidelijk te ambitieus. De behandeling van het wetsvoorstel in de Staten-Generaal

heeft kennelijk meer tijd gevraagd dan was voorzien. Als voorbeeld werd door hen genoemd de datum 1 juni 2002 in artikel XI. Als de behandeling in de Eerste Kamer eind maart wordt afgerond, resten voor de scholen nog slechts twee maanden. Deze leden, evenals de overige leden van de commissie, zouden graag commentaar ontvangen op de brief van het samenwerkingsverband WSNS Dronten van 11 februari jl., die verzoekt om 2002 als overgangsjaar te beschouwen om op die manier de scholen gelegenheid te geven zich goed toe te rusten voor de operatie met veel ingrijpende consequenties.

De leden van de fracties van **ChristenUnie** en **SGP** onderschreven van harte de doelstelling van het wetsvoorstel, namelijk bevorderen dat leerlingen met een beperking optimaal kunnen deelnemen aan het onderwijs, ook in reguliere scholen. Zij zijn ervan overtuigd dat gehandicapte kinderen en jongeren recht hebben op speciaal onderwijs als dat nodig is en op participatie in regulier onderwijs waar dat mogelijk is. Na de uitvoerige behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer hadden zij slechts behoefte aan enkele vragen ter voorbereiding van de plenaire behandeling.

De leden van de fracties van de ChristenUnie en de SGP waren blij dat de Tweede Kamer niet heeft ingestemd met het amendement Lambrechts (Kamerstuk 27 728, nr. 51) dat de vrijheid van bijzondere scholen om een eigen toelatingsbeleid te voeren, zou hebben beperkt. De recente uitlatingen van de fractievoorzitter van D66 in de Tweede Kamer over de wenselijkheid de vrijheid van onderwijs af te schaffen, gaven dit amendement – met terugwerkende kracht – een zware lading. Graag wilden deze leden dat de staatssecretaris haar visie uiteenzet over de werking van het principe van de vrijheid van onderwijs in de context van het voorliggende wetsvoorstel.

Uitwerking maatregelen

Wordt de keuzevrijheid van ouders niet eerder ingeperkt door aard en zwaarte van de handicaps enerzijds en door de feitelijke mogelijkheden van de reguliere school anderzijds, zo vroegen de leden van de **CDA**-fractie. Ook als een kind wordt verwezen richting een reguliere school, kunnen ouders dan nog wel afwijken van die keuze? Wat als ouders binnen het REC kiezen voor een andere school dan die welke door de indicatiecommissie is aanbevolen, te meer als deze school gelegen is in een ander REC-gebied? Wat zijn de verwachtingen omtrent de aantallen leerlingen die van de nieuwe mogelijkheden gebruik zullen gaan maken?

Ook hadden de leden van de CDA-fractie vragen over het behoud en de kwaliteit van het speciaal onderwijs. Zal – onverlet de kwalitatief versterkende werking die uit kan gaan van de samenwerking in REC-verband – het speciaal onderwijs niet minder efficiënt worden en met een proportioneel verlaagde bekostiging moeten werken indien leerlingen met een handicap in groten getale naar het reguliere onderwijs overstappen? Zal dit niet leiden tot een ongewenste vorm van schaalvergroting in het speciaal onderwijs en is de niet uitgesloten ontwikkeling richting scholengemeenschap wel efficiënt en effectief? Komt zo'n ontwikkeling wel tegemoet aan de wensen van ouders? Ook waren deze leden erover bezorgd dat de thans voorhanden zijnde regelingen betreffende het vervoer slechter zullen worden.

Zal voor schoolbesturen in het reguliere onderwijs niet de opdracht voortvloeien uit oogpunt van kwaliteitsbehoud, voor deze kinderen wellicht toch een aparte klas/groep in te richten? Of zal over enige tijd blijken dat ouders prefereren hun gehandicapte kind toch weer op de speciale school een plaats te doen vinden? En, zo vroegen de leden van

de CDA-fractie ook, waarom wordt het reguliere onderwijs voorgeschreven waar zij de vereiste begeleiding weg moet halen. Anders gezegd: is de hier voorgestelde gedwongen winkelnering terecht?

Voor de reguliere scholen geldt de «omgekeerde bewijslast», aldus de leden van de **PvdA**-fractie. Zij kunnen slechts beargumenteerde een gehandicapte leerling met de toelaatbaarheidsverklaring weigeren. Zij dienen hun beleid terzake op te nemen in de schoolgids en het schoolplan. De leden van de PvdA-fractie vroegen welke andere prikkels er zijn om zich maximaal in te spannen alvorens een gehandicapte leerling af te wijzen. Deze vraag werd ook in het nader verslag van de Tweede Kamer gesteld en het antwoord van de staatssecretaris beperkte zich tot een verwijzing naar de algemene opdracht verwoord in art. 8 WPO. Het kwam de aan het woord zijnde leden nauwelijks als een echte prikkel voor. Zij vroegen of het (op termijn) niet mogelijk is te normeren wanneer een reguliere school opname kan weigeren en wanneer niet. Afwijzing op grond van een handicap «as such» is niet toegestaan als de leerling beschikt over een toelaatbaarheidsverklaring, zo hadden zij begrepen. De uitleg over de weigeringsgronden van een school, zoals gegeven in de nota naar aanleiding van het verslag (p. 25 e.v.) kwam hun nogal onbevredigend voor. In feite wordt de besluitvorming teruggebracht tot een individuele afweging.

Deze leden onderkennen dat het toelatingsrecht deels afhankelijk is van door derden te vervullen voorwaarden. Vervoer en de fysieke toegankelijkheid, bijvoorbeeld, behoren tot de gemeentelijke verantwoordelijkheden. Als de gemeente een voor de toelating van een leerling noodzakelijke aanpassing van het schoolgebouw te duur acht, is het kind alsnog aangewezen op een speciale school. Bestaat er op landelijk niveau inzicht in de fysieke toegankelijkheid van het schoolgebouwenbestand? Welk traject staat de staatssecretaris voor ogen om in samenspraak met de gemeenten te komen tot optimalisering in dit opzicht? Ook als het toelaatbaar geachte kind persoonlijke lijfgebonden (AWBZ-gefinancierde) zorg nodig heeft en de zorgverzekeraar weigert deze, is het kind aangewezen op een speciale school. Ook hier stelden de leden van de PvdA-fractie de vraag naar het toekomstperspectief dat de staatssecretaris voor ogen staat.

De noodzakelijke «ontschotting» is ook tijdens de behandeling in de Tweede Kamer uitvoerig aan de orde geweest. De staatssecretaris kondigde tijdens het plenaire debat naar aanleiding van motie nr. 45 aan «overleg te zullen voeren met VWS en SZW en daarover voor 1 januari 2003 te rapporteren». De motie vraagt echter, behalve om een inventarisatie, ook om voorstellen ten aanzien van een eenvoudig en eenduidig systeem. Dat gaat een stap verder. Ontkokering behoort tot de meest taaie materie in bestuurlijk Nederland. Hoe groot acht de staatssecretaris de kans dat dit voor het eind van het jaar lukt?

De leden van de fracties van de **ChristenUnie** en de **SGP** maakten zich zorgen over financiële obstakels voor de realisering van de doelstellingen van de wet, met name waar het gaat om de toelating van leerlingen wier beperking veel extra kosten meebrengt, in de sfeer van de (bouwkundige) voorzieningen en/of door de noodzaak van zeer intensieve begeleiding. De Tweede Kamer heeft in een motie (Kamerstuk 27 728, nr. 41) gevraagd om te onderzoeken of in de regelgeving belemmeringen zijn te vinden. Deze leden zouden willen vragen dit onderzoek uit te breiden tot de extra kosten die een plaatsing van een leerling in een reguliere school kan meebrengen in vergelijking met plaatsing in een speciale school.

Mede vanwege de zojuist genoemde financiële consequenties kunnen met de toelaatbaarheidsbeslissingen van de REC's naast de belangen van de betreffende leerlingen ook belangen van scholen gemeoid zijn. Daarom heeft de ChristenUnie-fractie in de Tweede Kamer gepleit voor maximale waarborgen voor de onafhankelijkheid van REC's. De Tweede Kamer heeft niet gekozen voor REC's met een eigen rechtspersoon. De waarde van onafhankelijkheid is echter niet betwist. Kan de staatssecretaris uiteenzetten hoe deze in de gegeven omstandigheden wel kan worden gewaarborgd?

Clusters en onderwijssoorten

De leden van de **CDA-fractie** waren ervan overtuigd dat de samenwerking tussen speciale scholen per cluster de mogelijkheid kan bieden om expertise uit te wisselen en te bundelen waarmee het relatieve isolement van de vaak kleinschalige speciale scholen kan worden doorbroken en tegemoet kan worden gekomen aan de behoefte van verbetering, zoals bijvoorbeeld uit inspectierapporten blijkt. Maar waarom is in dezen gekozen voor samenwerking per regio en niet voor andere wijzen van samenwerking en versterking? Dan zou ook meer recht kunnen worden gedaan aan het denominatieve aspect dat in onderwijs nu eenmaal een belangrijke rol speelt. Scholen hebben nu zelden en zouden in dat geval veelal de mogelijkheid kunnen krijgen tot samenwerking met scholen van een gewenste denominatie. Dit gaat te meer spelen wanneer in een volgende fase ook andere taken aan de REC's zullen worden opgedragen die nog veel meer van inhoudelijke aard zullen kunnen zijn en dan ook zullen de personele consequenties veel groter zijn. Waar een REC ook het bevoegd gezag kan zijn van een speciale school kunnen de dienstverlenende taken en het belang van een school strijdig zijn. Kan dit niet tot onbestuurbaarheid leiden?

De leden van de CDA-fractie waren dan ook nog niet overtuigd van meerwaarde van een regeling van overdracht door de bevoegde gezagen van hun scholen aan de rechtspersoon die het expertisecentrum in stand houdt.

Zal de gekozen weg van indicatiestelling via per REC een indicatiecommissie, welke beslissingen geëvalueerd moeten worden door de landelijke toezichtcommissie en welke landelijke toezichtcommissie tevens tot taak heeft op basis hiervan te adviseren tot bijstelling van de criteria en procedures, niet een zeer bureaucratische weg blijken te zijn? Hoe zal die door de ouders worden ervaren, te meer waar hier anderen dan degenen die het kind hebben onderzocht een beslissing nemen over de indicatiestelling? Zal dit niet als bedreigend worden ervaren? Begrepen deze leden het goed dat wanneer ouders bezwaar aantekenen de landelijke toezichtcommissie hierover moet worden gehoord en advies moet uitbrengen alvorens op dit bezwaar wordt beslist? Wat mag verwacht worden van een aansluitende bezwaarprocedure in het kader van de Wet bestuursrecht? Hoe is – wat toch wenselijk is – een mer à boire van bureaucratie te voorkomen op grond waarvan ouders en scholen door de bomen, de weg door het bos niet meer zullen kunnen vinden?

In het WSNS (weer samen naar School)-traject zijn ouders gewend aan de permanente commissies leerlingenzorg: is hier wel sprake van parallelle? Zijn de systemen niet te zeer gescheiden, zo vroegen de leden van de CDA-fractie. Zal in de indicatiestelling en de daarop mogelijk volgende toewijzing van een leerlinggebonden budget van voldoende maatwerk sprake kunnen zijn: maatwerk zowel naar cluster, richting wat de leerling nodig heeft, als toegespitst op de reguliere school naar keuze? Het wetsvoorstel noemt een betere landelijke spreiding van het speciaal onderwijs een van de doelstellingen: hoe moet de realisering hiervan

worden gedacht? Is hier dan niet een aanvullende bekostiging nodig voor nevenvestigingen? Zo niet, wat komt er dan terecht van de gedachte: zo thuisnabij mogelijk?

Wat zullen de consequenties zijn betreffende de kinderdagverblijven (onder meer voor meervoudig gehandicapte kinderen) en de medische kleuterdagverblijven? Moet wellicht ook hier een samenwerking ontstaan? Wat betekent in deze leerrecht en leerplicht? Hoe wordt in deze de financiële afstemming geregeld tussen Volksgezondheid (AWBZ) en Onderwijs? Kan de staatssecretaris ook meedelen hoe de onder meer aan de academische ziekenhuizen verbonden educatieve voorzieningen winst kunnen halen uit het hier beoogde, zo vroegen de leden van de CDA-fractie.

Wil de staatssecretaris tenslotte reageren op de berichten uit het veld dat met name voor cluster 4 de bekostiging onvoldoende zou zijn; de vereiste beoordeling over zeer omvangrijke dossiers met een zeer complexe problematiek zou niet in overeenstemming zijn met de gevraagde (vereiste) kwaliteit.

Een vraag van de leden van de **VVD**-fractie betrof de werkbaarheid van de clusters van handicaps. Deze leden hadden begrepen dat daarmee al moeilijkheden zijn ontstaan. Is dit wel iets dat in een wet geregeld moet worden? Waarom wordt dit niet bij AMvB gedaan, dat laat immers de mogelijkheid open soepel en flexibel te zijn, en dat is toch immers een van de doeleinden van dit wetsvoorstel. Wat gebeurt er als een conflict ontstaat tussen ouders en indicatiecommissie?

Hoe is te voorkomen dat door de invoering van deze wet het speciale onderwijs in het gedrang komt en de reguliere scholen worden overbelast? Het is bovendien onduidelijk hoe precies de verrekening tussen beide zal verlopen. Hoe nauwkeurig is de hoeveelheid steun die een reguliere school die een gehandicapt kind accepteert nodig heeft, in te schatten en vast te stellen? Wat gebeurt er als daarover problemen ontstaan?

Hoe is precies de relatie van de systematiek van de voorliggende wet en de regeling rond instellingen (bij voorbeeld justitiële) waarin ook zeer moeilijk lerende kinderen zijn opgenomen? De leden van de VVD-fractie hadden begrepen dat hierdoor al problemen zijn ontstaan. Kan de staatssecretaris uitleggen hoe het kan dat bij voorbeeld de Glen Mills school wel een speciale regeling heeft gekregen en bij voorbeeld De Eng niet? Hoe kan het zijn dat het wetsvoorstel leidt tot ongelijke behandeling van diverse instellingen, die daardoor in problemen dreigen te komen?

Het kwam de leden van de VVD-fractie voor, dat in dit wetsvoorstel sprake is van veel ideologie, en weinig pragmatiek. Is de staatssecretaris bereid de invoering van deze wet op termijn te stellen en eerst te bezien of er inderdaad werkbare situaties ontstaan, waarin inderdaad de belangen van de kinderen centraal staan, maar de scholen niet overbelast worden?

Enigszins verbaasd hadden de leden van de **PvdA**-fractie geconstateerd dat er pas nu de bereidheid wordt uitgesproken (nota naar aanleiding van het verslag, p. 1) om een vergelijkend onderzoek te doen naar het PGB in de zorg en de leerlinggebonden financiering bij de evaluatie van de eerste fase van de LGF. Waarom is hiermee zo lang gewacht? En waarom kunnen Rea-voorzieningen nog geen deel uitmaken van de LGF en wordt dit nu pas onderzocht in samenwerking met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid?

De leden van de PvdA-fractie zagen nog een lange weg in het verschieft alvorens de keuzevrijheid van de ouders werkelijk gestalte heeft gekregen. Zij vroegen of er een systematische planning is voor het opruimen van alle hobbels en kuilen (die evenzovele beperkingen betekenen van de keuzevrijheid van de ouders).

Door amendering in de Tweede Kamer garandeert de toelaatbaarheidsverklaring ook daadwerkelijk toegang tot een van de scholen voor speciaal onderwijs binnen een REC. Het zou dus niet meer kunnen voorkomen dat gehandicapte leerlingen thuiszitten bij gebrek aan een passende onderwijsvoorziening. De praktijk laat thans anders zien. Vermoedelijk daarom vraagt motie Rabbae (Kamerstuk 27 728, nr. 48) de regering om nood- en tussenvoorzieningen in het leven te roepen om dit te voorkomen. De staatssecretaris onderschrijft dit idee «hartelijk», evenals de aan het woord zijnde leden. Zij konden zich echter geen voorstelling maken van een invulling van nood- en tussenvoorzieningen die budgettair neutraal vorm gegeven kan worden. Waar wordt de financiële dekking hiervoor gevonden?

Cruciaal in het nieuwe stelsel is de functionele indicatiestelling, zo vervolgden de leden van de PvdA-fractie. Dit is de taak van de commissies voor de indicatiestelling die door de REC's in stand worden gehouden (art. 28b, lid 6 onder a). Door wie worden deze commissies ingesteld? Door het REC of door de minister? In art. 28c, lid 11 is geregeld dat de minister een commissie voor de indicatiestelling de bevoegdheid kan ontnemen dan wel toekennen (art. 28c, lid 12). Uit hoeveel personen, met welke deskundigheden, bestaat een commissie voor de indicatiestelling? Kan dat per regio verschillen? Zij hadden het antwoord op deze vragen in de wettekst niet kunnen vinden, terwijl dit wel in de wet is geregeld voor de commissie voor de begeleiding. De landelijke criteria voor de indicatiestelling worden (na de overgangperiode) bij AMvB geregeld, de protocollering bij ministeriële regeling. Vanwaar dit verschil?

Door de veranderde aanmeldingsprocedure (centrale indicatiestelling) is goede voorlichting aan alle betrokken partijen noodzakelijk, zo merkten de leden van de **GroenLinks**-fractie op. Hoe wordt deze voorlichting vorm gegeven? Heeft de regering daarvoor richtlijnen gegeven?

Door het REC Beraad Cluster 4 is becijferd dat de voorgenomen CVI-bekostiging ontoereikend zal zijn voor het uitvoeren van de noodzakelijke werkzaamheden, zo vervolgden de leden van de GroenLinks-fractie. Dat met deze bekostiging met name voor cluster 4 geen kwaliteit geleverd kan worden. Dit wordt ondersteund door gegevens van BUPRIN. Graag ontvingen ook deze leden een reactie van de staatssecretaris op deze stellingname.

Hoe denkt de regering uitvoering te geven aan de motie Rabbae (Kamerstuk 27 728, nr. 47) over ondersteuning van ouders door onafhankelijke ouderconsulenten, zo vroegen deze leden. En hoe denkt de regering uitvoering te geven aan de motie Rabbae (Kamerstuk 27 728, nr. 48) inzake nood- en tussenvoorzieningen om te voorkomen dat gehandicapte leerlingen noodgedwongen thuiszitten door gebrek aan passend onderwijs?

Het was de leden van de **D66**-fractie onduidelijk of de commissie toezicht indicatiestelling (de kwaliteit van de voorgedragen leden verdient lof) ook mensen in dienst kan nemen dan wel toegewezen krijgt om haar taak van toezicht op de indicatiepraktijk van de 35 REC's naar behoren te vervullen.

Evaluatie

Wil de staatssecretaris, zo vroegen de leden van de **CDA**-fractie, in haar beantwoording betrekken haar verwachtingen van de aangekondigde grondige evaluatie van de praktijkervaringen in de eerste fase, waarbij met name aandacht zal worden geschonken aan de mate waarin de integratie in het regulier onderwijs slaagt, de systematiek van indicatiestelling recht doet aan de onderwijsproblemen die de leerlingen hebben en de mate waarin deze voldoende beheersbaar blijken en de REC's erin slagen de vernieuwing van het onderwijs en de ambulante begeleiding vorm te geven. Zou een of enkele pilots in een regio, provincie of landsdeel niet gemakkelijker en voldoende ervaringsmateriaal hebben kunnen opleveren inclusief antwoorden, zodanig dat met de wet tegelijkertijd ook de uitwerking van de vele algemene maatregelen van bestuur ter hand had kunnen worden genomen, waaromtrent bij amendement is geregeld dat deze te gelegener tijd aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal moeten worden voorgelegd?

Wat dit laatste betreft verzochten de leden van de commissie de staatssecretaris te bevorderen dat met de AmvB's niet alleen aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden voorgelegd, maar ook aan de Eerste Kamer.

De leden van de **D66**-fractie wilden gaarne uitvoerig worden geïnformeerd over de gedachten die leven inzake evaluatie van dit wetsontwerp indien het tot wet wordt verheven. Geconstateerd wordt, dat de evaluatie in de wet zelf niet is opgenomen. In de memorie van toelichting wordt op blz. 22 wel iets genoemd maar een duidelijke toezegging inzake totale evaluatie bijvoorbeeld over 3 en 5 jaar wordt op prijs gesteld. Tenslotte gaat het om een majeure operatie ten behoeve van een uiterst kwetsbare groep leerlingen die onderwijs ontvangen in een diversiteit van scholen.

Er kan alleen worden geëvalueerd, zo meenden de leden van de **GroenLinks**-fractie als de beginsituatie bekend is. Hoe wordt deze beginsituatie vastgelegd?

Artikelsgewijze toelichting

ARTIKEL I, E, artikel 8a, lid 3

Wordt de in dit lid genoemde algemene maatregel van bestuur voorgelegd aan de Staten-Generaal, zo vroegen de leden van de **GroenLinks**-fractie.

ARTIKEL I, N, artikel 28b, lid 1

In hoeveel gevallen komt het tot nu toe niet tot overeenstemming tussen een REC en het bevoegd gezag, zo vroegen deze leden. Wat zijn de bijzondere omstandigheden waarin de minister ontheffing kan verlenen van deze bepaling? Kan het feit dat een bevoegd gezag niet is ingedeeld bij een REC een belemmering zijn voor invoering van deze wet?

ARTIKEL I, N, artikel 28b, lid 7

In artikel 28b lid 7 wordt de samenstelling van de commissie toezicht indicatiestelling bij AmvB geregeld, zo merkten de leden van de **D66**-fractie op. Deze commissie is van gewicht, de commissie moet voldoende onafhankelijk kunnen functioneren. Daarom is het gewenst dat rechtstreekse bindingen met de omliggende scholen niet bestaan. Wordt dit in de AmvB inderdaad uitgesloten? Kan in het algemeen worden verduide-

lijkt aan welke criteria moet worden voldaan om in een dergelijke commissie zitting te nemen?

ARTIKEL I, N, artikel 28b, lid 8

De aan het woord zijnde leden vragen zich af of het nu wel zo verstandig is om 35 commissies voor bezwaarschriften in te stellen. Zo althans lezen zij artikel 28b lid 8. Waarom is er niet voor gekozen om te clusteren tot bijvoorbeeld vijf commissies? Nu valt te vrezen dat er te veel versnippering van deskundigheid is en bovendien is het waarschijnlijk dat de commissies op deze manier ook te weinig ervaring op doen. Kunnen de aan het woord zijnde leden er op vertrouwen dat bij de samenstelling van de commissies de onafhankelijkheid van de leden is gewaarborgd? Is de samenstelling van deze commissies op een of andere manier beklagwaardig?

ARTIKEL I, N, artikel 28b, lid 9

Wat is de ratio achter artikel 28 lid 9? Acht de minister het niet uiterst onwenselijk als een centrum bevoegd gezag is? Moet in het geval dat dit plaats vindt het centrum niet opgedragen worden een ander bestuur te vinden binnen een bepaalde termijn, zo vroegen de leden van de fractie van **D66**.

ARTIKEL I, N, artikel 28e, lid 6

Welke nevenbetrekkingen of nevenwerkzaamheden kunnen schadelijk zijn voor de vervulling van de functie van voorzitter of lid van de landelijke commissie toezicht indicatiestelling, zo vroegen de leden van de **GroenLinks**-fractie.

ARTIKEL I, P, artikel 40, lid 4

Het artikel spreekt over respecteren dan wel onderschrijven van de grondslag van het onderwijs, zo vervolgden de leden van de GroenLinks-fractie. Is het voor toelating dus niet nodig dat ouders de grondslag van de betreffende school onderschrijven? Is respecteren voldoende?

ARTIKEL XIV

Wat houdt aanpassing aan deze wet aan het experiment Almere in, zo vroegen deze leden tot besluit.

De voorzitter van de commissie,
Jaarsma

De griffier van de commissie,
Janssen